

Kodėl aš rašau šitą knygą? Todėl, kad užklupus Naujiesiems metams, eilinį kartą bandydama valyti iš organizmo kalėdinius padarinius, negaliu užmigti. Betgi kaip šitaip nutinka? Vieną vakarą tu dar graži, laisva suknele, šviežiu manikiūru, nudirbusi visus darbus ir tiki stebuklu, o po kelių dienų kalėdaičių ir kitų šventinių simbolių vartojimo – stora, pavargusi, pasiglamžiusiu veideliu ir neturinti vilties, kad kada nors vėl bus šviesu ketvirtą valandą popiet.

Po švenčių ir kolegės bei klientai tampa reiklūs, kapringi. Velnias žino, ko jie ten prisizada savo Naujųjų deklaracijose, bet turbūt pirmas punktas: „Dirbti dar daugiau nei pernai ir tokią nuotaiką skleisti plačiai aplinkui. Pradėti iš karto po Naujųjų.“ O aš ir esu ta – aplinkui. Tai ir nesimiega.

Galvoje mintys – lyg susipešusių bičių spiečius, reikia jas kažkaip išskirstyti.

Tai su tokiomis mintimis–bitėmis ir tuščiu, todėl protestuojančiu skrandžiu (per kelias dienas nevidonas įprato ir dabar negali susitaikyti su tuo, kad negavo papildomos porcijos mišrainės–vištos kulšies–torto) guli ir rašau knygą. Šalia parpia Gyvenimo palydovas, o aš pradedu nuo smurto scenų. Jau kelintą naktį iš eilės mintyse žudau kaimynę Nataliją. Mano knyga – ką noriu tą žudau. Su kuo noriu – su tuo miegu. O kaimynė – bjauri

skundikė, kiekvieną kartą nutukus mėnuliui kiršinanti visus ir kviečianti nuobodžiaujančias tarnybas greta gyvenantiems. Įsigytų užuolaidas ir ramiai miegotų. Visi ramiai miegotume. Per tokias pusę Lietuvos kažkada į Sibirą išvežė. Na va, palojau. Spiečius sumažėjo.

Apskritai trilerių prirašyta daug. Be to, tam reikia kompetencijos, treniruotis, o mano patirtis menka – rėkti ant vaikų ir elegantiškai, bet įtikinamai rodyti vidurinę pirštą sankryžoje (užsirakinus automobilio duris). Trileriui ir bjauriai kaimynei – ne. Pagrindinė herojė būsiu aš – Princesė.

Princesė – paprastas, neretai lietuvių liaudyje minimas moters, dažniausiai kilusios iš mažo miestelio, bet gyvenančios sostinėje, vardas. Princesė turi išsilavinimą, darbą, vyrą, vaikų, šunį, namą, paskolą ir svajonę. Sakau gi, tipiška lietuvių tautybės moteris.

Tipiška moteris geriausiai nusimano apie viską. Ypač apie vyrus ir vaikus. Kadangi visi pilki atspalviai jau aprašyti, lieka vaikai. O Princesės vaikai – patys pačiausi: paauglė Pupa ir du vyrukai darželinukai – kukuliai Herkus ir Aras. Su jais išgyventi padeda Gyvenimo palydovas.

Vaikų išmintys. Kiekvienai dienai. Skirtos suaugusiems. Ypač tiems, kurie neprisimena, kada leidosi su „pašikniuku“ nuo kalniuko žiemą. Tiems, kurie automobiliuose krapšto nosį, bet nepasidomi, kaip jos turinys atrodo ant piršto galo. Tiems, kuriems stiklainis žemuogių uogienės atrodo daugiau nei dvi uogas.

Keturi metų laikai, vaikų tiesos ir Princesės atradimai

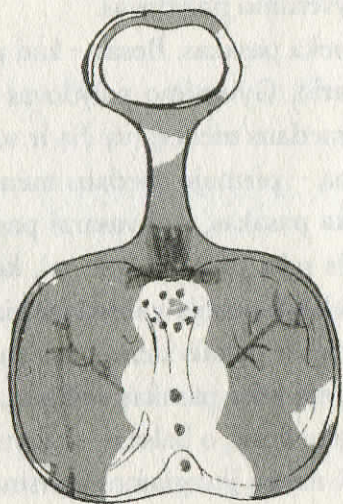
Žiema

Žiemą naktys prasideda, kai dar sėdi darbe, prieš pat vakarinę automobilių spūstį, o baigiasi, kai jau sėdi darbe po rytinės grūsties ant asfalto. Taip ir gyvename žiemą – tarp spūsčių. Tamsiame kalendoriujė pasižymiu, kada turėtume eiti miegoti, o kada keltis, nes orientuodamiesi pagal gamtą miegotume visą dieną. Pupa ir broliai Herkus bei Aras, neturėję galimybės dieną ištaškyti energijos, užmiega sunkiau, migdosi ilgiau. O keltis, kai už lango juoda, ir tik dėl to, kad kažkam atrodo, jog rytas turėjo prasidėti, kukuliams kiekvieną kartą yra naujas išbandymas ir iššūkis. Princesei pačiai išsiristi iš lovos nelengva, ką kalbėti apie tai, kad reikia visą gvardiją pakelti ant kojų. Gerai, kad tą daro Gyvenimo palydovas.

Žiemą visi seka pasakas. Bosas – kad pakels atlyginimą nuo pavasario, Gyvenimo palydovas – kad suorganizuos antrąjį medaus mėnesį (va čia ir supranti pasakų pažado trapumą – pirmojo medaus mėnesio juk nebuvo), seneliai seka pasakas, kad vasarai pasiims prižiūrėti anūkus, draugės seka pasakas apie tai, kad tu suplonėjai (na, turint lakią fantaziją galima įsivaizduoti, kad po storais megztiniais ir paltais žiemos miegu miega lieknas karkasas). Princesė seka pasakas vaikams. Kai fantazija nebepajėgi pasakų kurti, o balsas – skaityti ar išdainuoti, kukuliams prieš miegą įjungiamos įgarsintos pasakaitės. Mažas stebuklas. Didelis atokvėpis.

O žiemos penktadieniais Princesė meldžiasi, kad pradėtų snigti. Kad per naktį prisnigtų, prašviesėtų ir būtų galima sprukti ant kalnų ir kalnelių, balsais purtyti sniegą nuo pušų ir, pasikinkius baltą pūkuotą fotelį – šunį, lėkti nuo kalno su „pašikniuku“. Šitą žodį leidžiu vartoti visiems vaikams ir pasimėgaudama tariau pati. Nėra taiklesnio žodinio atitikmens apibūdinti plastmasės gabalui, ant kurio klestelėjęs ir pasileidęs nuo kalno pamiršti ir tamsą, ir spūstis. Senuoju atitikmeniu, rogutėmis, mes važinėdavomės vaikystėje. Su tokiomis pačiomis visa karta, su vienodomis visas kiemas. O tie nuostabūs, skirtingo aukščio ir formų spalvotos plastmasės gabalai, tarnaujantys vieną žiemą (vidutiniškai 20 nusileidimų nuo kalno kiekvienas) yra „pašikniukai“.

Žiemą, kai yra sniego, vaikai labai praverčia. Gali legaliai kvailioti, voliotis, ridinėtis, švysčioti sniego angelus, statyti tvirtoves ir žibintus, laižyti varveklis. Jei esi suaugęs, bet be vaikų, tai toks šėliojimas atrodo kažkaip keistai ir net truputį apgailėtinais. Tačiau su vaikais – viskas logiška, ekologiška ir švietėjiška. Žodžiu, prisidengęs vaikais, gali puikiai pasilinksminėti. Pupa ir kukuliai tam neprieštaruoja. Todėl tamsiais žiemos vakarais mes meldžiamės, kad savaitgalį prisnigtų. Ir kad niekas nesusirgtų.

Kaip sako mūsų šeimos gydytoja, „statistiškai vaikai dažniausiai susergera penktadienio vakarą“. Tikrinu daugiau nei dešimtmetį – tikra tiesa. Tereikia penktadienio vakarą po tamsios darbo savaitės susiruošti į svečius, kiną, vakarėlį ar tiesiog atsikimšti vyno butelį, kas nors iš trijulės prišleivoja žibančiomis akimis ir degančiais skruostais.

– Mama, aš tave taip nuoširdžiai myliu, kad man net žandai raudoni pasidarė, – sako man Aras.

„Aš irgi tave, mielas“, – galvoju eidama spintelės link ir siekdama įrankio meilės lygiui pamatuoti. Grįždama nusispiriu aukštakulnius ir lėtai pradedu sagstyti suknelės sagas. Lūpdažį nusivalau jau į chalato atlapą.

Labai išmintinga mūsų šeimos gydytoja, ji man dažnai sako ir kitą frazę: „Ir tai praeina.“ Patikrinau – nagį, tikrai. Viskas praeina. Ir ligos, ir žiema, ir Kalėdos.

Bezdantis šuo, kaukolė ir iPhone

Aras „skaito“ savo nupieštą laišką Kalėdų Seneliui:

– Mielas Kalėdų Seneli, labai prašau, padovanok man raugėjantį ir bezdantį šuniuką. Ačiū.

Galvoju, gal pasigirdo. Paimu piešinį – nupieštas kažkoks keturkojis padaras, neva leidžiantis garsus iš burnos ir iš š... uodegos. Tai yra pauodegio. Net prītūpiu ir mintyse jau ieškau vaikų psichologo telefono numerio. Bet iš pradžių parypuoju.

– Na, ir kodėl gi jūs tokie, – sakau dramatiškai užvertusi akis į dangų. – Besilaukdama jūsų protingas knygas skaičiau ir kietas strategijas bei prezentacijas kūriau, paskui lopšines teisingas dainavau, pasakas gražias sekiau. Na, kodėl reikia tokių bjaurybių prisigalvoti? Herkau, o tu ko prašysi Kalėdų Senelio? – klausiu su

lašeliu vilties išgirsti ką nors mielo, pūkuoto, protingo, nebrangaus ir lavinančio.

– Kaukolės.

– Nuo-sta-bu. Bent jau jūsų fantazijai viskas gerai.

Dabar svarbu savo moralės normomis tos fantazijos nenužudyti. Bet būtų gi smagu, kad visi mano vaikai svajotų Kalėdoms gauti po knygą. Enciklopediją. Pūkuotą nebrangią enciklopediją. Svajodama apie tai kažkodėl prisimenu akiniuotus draugės vaikus. Kas man svarbiau: sveikos vaikų akys ar mano ambicijos? Aišku, akys. Mielos trys poros akyčių. Viena pora ramių ryškiai žydrų, kita – gilių, gražių ir rudų kaip kaštonai ir trečia pora šviesiai melsvų su šokinėjančiais velniukais vyzdžiuose. Bet šiais laikais akis visi gadina ne knygomis, o kompiuteriais ir kitais ekranus turinčiais išmaniaisiais prietaisais. Neišvengiamai ateis laikas ir jiems. Tiksliau, jau atėjo, bet aš vis mėginu apsimesti, kad dar ne.

Net nugara jaučiu Pupos prašymą paklausti jos, ko ji norėtų Kalėdoms. Bet kam klausti – Kalėdų Seneliu ji jau nebetiki ir su fantazija – gerokai prasčiau. Visi pasaulio paaugliai nori vienintelio daikto – *iPhone*. Protingas žmogus kažkada patarė neklausti to, ko nenoriu išgirsti. Tai aš ir tyliu, nors atsakymas jau žvilgsniu tatuiruojamas man tarp menčių. Jaučiu, kaip kibiais aifoniškais nageliais smelkiasi man į širdį. O per ją bando pasiekti ir piniginę.

Nusipurtau.

– Kaip sugalvojot tą šunį ir kaukolę? – klausiu. O kas ir kokiomis aplinkybėmis sugalvojo *iPhone*, ir pati žinau.

– Nesugalvojom, per reklamą rodė. Tai nauji žaislai, – ramiai paaiškina kukuliai.

Nežinau, ką rūkė tokių žaislų kūrėjai ir tie, kurie dabar visur juos reklamuoja. Juk turim tikrą šunį. Ir

dresuoti nereikia, jis puikiai moka ir raugėti, ir bezdėti. Bet šitai kartai originalai netinka. Reikia robotų. Neliko natūralumo šiame pasaulyje... Kai tikras šuo po stalu gadina orą, visi ant jo rėkia, o dabar va, prašau – reikės ieškot dirbtinio pirdūno.

Visgi kalčiausi – „reklamščikai“. Gal net kokį hipsterišką prizą gavo už kūrybiškumą. Ir po to jį surūkė. O man dabar reikia tą nesveikos fantazijos išvirtą košę srėbti.

Kai paskundžiu draugui, kuris neturi vaikų, bet viską žino apie jų auklėjimą, kukulių kalėdines svajones, jis sako, kad protingai pasikalbės ir viską sutvarkys. Po pokalbio su kukuliais džiaugsmingai praneša, kad dabar mano vaikai nori normalių gražių dinozaurų su pulteliais.

Ačiū.

„Griaučiai bent jau neraugėja. Gal archeologai (garbinga profesija) bus“, – taip svarstydamą Princesė nuėjo į žaislų parduotuvę. Pupos (tos, kuri svajoja apie naują telefoną) dydžio dinozaurai su pulteliais ir atlyginimo dydžio kainomis stovėjo parduotuvės centre. Taip Princesės namuose atsirado Kaukolė ir nepadoriai besielgiantis Šuo.

Beje, apie dovanas Princesei. Gyvenimo palydovas visada mąstė labai giliai. Tikrai nepasitaikė, kad padovanotų ką nors banalaus, mielo, labai brangaus ir labai žibancio. Ką paprastai gauna eilinės moterys per eilines Kalėdas, gimtadienius ar kitas svarbias datas.

Pirmoji ryški dovana, kurią gavau iš jo, buvo šautuvas.